

Jenny Rathbone, AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol
Senedd Cymru

SeneddCydraddoldeb@senedd.cymru

25 Mehefin 2024

Annwyl Jenny

Hoffwn roi'r wybodaeth ddiweddaraf i Aelodau'r Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol am y Ddeddf Dioddefwyr a Charcharorion yn dilyn cyhoeddi Etholiad Cyffredinol y DU ac mewn perthynas ag adroddiad y Pwyllgor ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol a gyhoeddais ar 15 Ebrill 2024.

Ddydd Gwener 24 Mai 2024, cytunodd y ddau Dŷ ar destun y Bil a chafodd Gydsyniad Brenhinol ac mae bellach yn Ddeddf Seneddol.

Cydnabu Llywodraeth y DU yn ystod Trydydd Darlleniad y Bil fod y Senedd wedi gwrthod ei chydsyniad i Gymal 18 (Cymal 15 ar adeg cyflwyno'r Bil) a Rhan 2 o'r Ddeddf. Yn y ddadl gydsynio ar 17 Mai, fe wnaeth y Senedd hefyd wrthod cydsyniad ar gyfer cymalau 1 i 4, 11, 26 a 27 o'r Bil yn ymwneud â'r Cod Dioddefwyr. Fodd bynnag, roedd Llywodraeth y DU yn anghytuno â'r asesiad cymhwysedd ar gyfer y cymalau hyn ac felly ni wnaeth gyfeirio atynt yn ystod y Trydydd Darlleniad. Rwy'n hynod siomedig gyda phenderfyniad Llywodraeth y DU i symud y Ddeddf yn ei blaen heb gydsyniad y Senedd.

Yn ystod y Trydydd Darlleniad, fe wnaeth Llywodraeth y DU un gwelliant sy'n parchu proses gydsynio'r Senedd. Ni fydd Cymal 18 (Cymal 15 ar adeg cyflwyno'r Bil), sy'n darparu bod yn rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol gyhoeddi canllawiau ynghylch rolau cymorth dioddefwyr (megis cynghorwyr trais domestig annibynnol a chynghorwyr trais rhywiol annibynnol) a bod yn rhaid unrhyw gyrrff sydd â swyddogaethau sy'n ymwneud â dioddefwyr neu'r system cyfiawnder troseddol roi sylw iddynt, yn berthnasol yng Nghymru. Rwy'n croesawu'r gwelliant hwn, a wnaed ar gyngor fy swyddogion. Rwyf am fod yn glir y byddwn yn parhau i ymgysylltu a chefnogi cydweithio ar draws Llywodraethau yn y maes hwn, ond nid ar draul ein fframweithiau presennol ac ymgysylltiad ystyrion â'r sector arbenigol yng Nghymru.

Ychwanegwyd cymal ychwanegol (Cymal 22) at y Ddeddf sy'n caniatáu i ddatganiad effaith dioddefwr yn y tribiwnlysoedd iechyd meddwl gael ei ystyried mewn perthynas ag amodau rhyddhau. Nid ydym yn ystyried bod hyn o fewn cymhwysedd y Senedd gan ei fod yn fater

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

cyfiawnder troseddol sy'n ymwneud â rheoli troseddwy. Bydd angen gorchymyn cychwyn i ddod â'r cymal i rym. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda Llywodraeth y DU i sicrhau bod sefyllfa Cymru yn cael ei chynrychioli'n briodol cyn cychwyn y darpariaethau.

Yn ogystal, bydd angen i Lywodraeth newydd y DU ystyried gweithredu'r Cod Dioddefwyr diwygiedig. Bydd fy swyddogion yn parhau i weithio gyda swyddogion Llywodraeth y DU i sicrhau bod y setliad datganoli yn cael ei barchu'n briodol a bod gwasanaethau cyhoeddus datganoledig Cymru yn cael eu cydnabod am eu gwahaniaethau.

Tan ddiwedd mis Mawrth 2024, ac yn dilyn ymgysylltu helaeth ac adeiladol ar lefel swyddogol, roeddem wedi cael ar ddeall ei bod yn debygol y byddai Llywodraeth y DU, o ystyried cymhwysedd y Senedd yn y maes hwn, yn cynnig darpariaeth gydsynio i Weinidogion Cymru ynghylch datgan digwyddiad mawr a phenodi Eiriolwr ar gyfer dioddefwyr digwyddiadau mawr sy'n codi yng Nghymru. Gwyrdrowyd y sefyllfa hon yn sydyn gyda Llywodraeth y DU yn ymrwmo i ddarparu darpariaethau ymgynghori yn unig yr oeddem wedi bod yn glir nad oeddent yn parchu cymhwysedd y Senedd ac a fyddai'n annerbyniol. Ni chafwyd unrhyw resymeg gredadwy am hyn ac roeddem yn synnu ac yn siomedig nad oedd yr hyn yr oeddem wedi gweithio i'w gyflawni yn bosibl.

Yn ystod y ddadl gydsynio, rhoddodd y Senedd ei chydysyniad i gymal 16, 17 a Rhan 3 o'r Ddeddf sy'n ymwneud ag iawndal gwaed heintiedig. Byddwn yn parhau i weithio gyda Llywodraeth y DU i fwrw ymlaen â gweithredu'r rhannau hyn o'r Ddeddf.

Hoffwn gymryd y cyfle hwn i ddiolch i'r Pwyllgor am eu gwaith craffu gwerthfawr yn ystod y broses hon.

Rwy'n nodi eich argymhellion a'ch casgliadau ac wedi ymateb iddynt isod.

Casgliad 1. Rydym yn cytuno bod angen cydsyniad y Senedd ar gyfer yr holl gymalau a nodwyd gan Lywodraeth Cymru yn y Memorandwm Atodol (Rhif 2).

Casgliad 2. Mae'n siomedig iawn nad yw Llywodraeth Cymru wedi cynnig unrhyw reswm nac esboniad am yr oedi cyn cyflwyno'r Memorandwm Atodol hwn. O ganlyniad, cawsom lai na phytnefnos i ymgymryd â'r gwaith craffu.

Rwy'n croesawu sylwadau'r Pwyllgor ar y cymalau hyn. Mae'r rhesymeg dros ein safbwynt ar ba welliannau sy'n sbarduno'r broses Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol wedi'i nodi yn y Memorandwm a osodwyd ar 19 Mai 2023 a'r Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol a osodwyd ar 15 Ebrill 2024 a 30 Ebrill 2024.

Ysgrifennodd y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip blaenorol at y Llywydd ar 22 Rhagfyr 2023 i egluro na fu'n bosibl gosod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol atodol. Yn ystod y ddadl gydsynio ar 7 Mai 2024, nodais yn fy sylwadau agoriadol y rhesymau dros yr oedi wrth osod y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol. Mae fy swyddogion wedi gweithio'n galed i osod Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol yn gyflym ar draws proses y Bil, ond mae hyn wedi bod yn anodd yn anffodus oherwydd taith cythryblus y Bil a'r ansicrwydd ynghylch safbwynt Llywodraeth y DU. Rwy'n derbyn bod hyn wedi golygu nad yw'r Senedd wedi cael digon o amser i graffu ar Fil sydd â goblygiadau pellgyrhaeddol i Gymru. Rydym yn cydnabod yr effaith y mae sefyllfa ansicr Llywodraeth y DU wedi'i chael ar allu'r Senedd i graffu ar y Bil, ac mae hyn yn tanlinellu'r angen am well arferion yn y DU yn y maes hwn i gefnogi confensiwn Sewell a rôl gyfansoddiadol y Senedd. Rydym wedi symud mor gyflym ag y gallem ym mhob cam o'r broses ar gyfer y Bil, yn wyneb materion y tu hwnt i'n rheolaeth.

Argymhelliad 1. Yn ei hymateb i'r adroddiad hwn, dylai Llywodraeth Cymru egluro pam mae cyn lleied o gynnydd wedi'i wneud o ganlyniad i'r trafodaethau â'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a dylid nodi dyddiad a hyd y cyfarfodydd rhwng y ddwy ochr ar lefel gweinidogol a swyddogion ers mis Gorffennaf 2023.

Ym mis Rhagfyr 2023, ysgrifennodd Llywodraeth y DU atom gyda chynigion adeiladol ar rai cymalau, yr oeddem yn disgwyl eu gweld wedi'u hadlewyrchu mewn gwelliannau a drefnwyd ar gyfer Ionawr 2024. Ein bwriad oedd gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol yn cadarnhau'r hyn yr oeddem wedi gobeithio a fyddai'n sefyllfa gadarnhaol a therfynol ar y Bil. Fodd bynnag, cafodd y gwelliannau eu diddymu ac yn lle hynny bu'n rhaid i ni aros tan fis Ebrill 2024 am gadarnhad o'u dull gweithredu. Rydym wedi gorfod ailystyried ein sefyllfa a wnaeth ohirio'r gwaith o gynhyrchu ein Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol. Felly, nid oedd yn bosibl gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol yng Nghyfnod Pwyllgor Tŷ'r Arglwyddi.

Mae'r ymgysylltu â'r Weinyddiaeth Gyfiawnder ar lefel swyddogol wedi bod yn adeiladol, gyda chyfarfodydd rheolaidd yn ystod taith y Bil. Cafwyd cymysgedd o gysylltiadau a chyfarfodydd ffurfiol ac anffurfiol, gan gynnwys cyfathrebu ad hoc. Er gwaethaf hyn, dim ond ar 8 Ebrill 2024 y cawsom wybod am safbwynt Llywodraeth y DU ar gynigion allweddol.

Argymhelliad 2. Rydym yn argymhell y dylid rhoi cydsyniad i gymal 20 newydd (Adolygiadau Dynladdiad Domestig); cymal 37 newydd (Adolygiad Camau Gwaharddedig) a chymal 40 newydd (lawndal i Ddiodefwyr Gwaed Heintiedig). Fodd bynnag, hoffai'r Pwyllgor i'r Ysgrifennydd Cabinet egluro y bydd taliadau'n ymwneud â chymal 40 newydd yn dod o gronfeydd y llywodraeth ganolog.

Rwy'n hapus i dderbyn yr argymhelliad hwn gan y Pwyllgor. Gallaf gadarnhau y bydd y taliadau iawndal i ddiodefwyr y sgandal gwaed heintiedig yn dod o gronfeydd canolog Llywodraeth y DU.

Argymhelliad 3. Ar sail yr wybodaeth sydd gennym, rydym yn argymhell na ddylai'r Senedd roi cydsyniad i gymalau 1 i 4, 11, 22 a 23 (yn ymwneud â'r Cod Dioddefwyr), cymal 15 (yn ymwneud â chanllawiau ynghylch cynghorwyr annibynnol ar drais domestig a chyngorwyr annibynnol ar drais rhywiol); a chymal 24 i 27 a 29 i 31 (yn ymwneud â diodefwyr digwyddiadau mawr).

Rwy'n croesawu'r argymhelliad hwn gan y Pwyllgor ar y cymalau uchod.

Rwyf hefyd yn anfon copi o'r llythyr hwn at Mike Hedges AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Yn gywir,

Lesley Griffiths AS/MS

Ysgrifennydd y Cabinet dros Ddiwylliant a Chyfiawnder Cymdeithasol
Cabinet Secretary for Culture and Social Justice